

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Mesterképzés
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítési kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Gerontopszichológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Marschalkó Eszter Enikő egyetemi adjunktus						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Marschalkó Eszter Enikő egyetemi adjunktus						
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	V	2.7 Tantárgy típusa	alap

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, bemutatók, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					3
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	97				
3.8 A félév össz-óraszama	125				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	
4.2 Kompetenciabeli	

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	BBTE honlapon közölt információk tanulmányozása. Az előadásokon való aktív részvételnek előfeltétele, az egyes témákhoz megadott könyvészet elolvasása, az online oktatáshoz szükséges felszerelés megléte, internetes hozzáférés.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Az előadásokon való aktív részvételnek előfeltétele, az egyes témákhoz megadott könyvészet elolvasása, az online oktatáshoz szükséges felszerelés megléte, internetes hozzáférés.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	Az előadások hozzájárulnak ahhoz, hogy a diákok felismerjék a gerontopszichológia gyakorlati hasznát az alkalmazott területeken, illetve a tanult ismereteket alkalmazzák konkrét problémahelyzetekre. A feladatok fejlesztik a problémamegoldást és kritikus gondolkodást, valamint az önálló tudományos munkához való viszonyulást.
Transzverzális	A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön) értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1. A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> - A gerontopszichológia alapfogalmainak, alap elméleteinek és kutatási módszertanának a megismerése, megértése. - Az életút egészen átvezető fejlődési aspektusok taglalása a fejlődés különböző területeit illetően (testi, kognitív, beszéd, memória, személyiség) - Az időskor fejlődési folyamatként való megközelítése és konceptualizálása - Az időskor és a késői időskor jellegzetességeinek megismerése. - Az időskori egészséget, jó életminőséget és pszichológiai jólétet elősegítő és veszélyeztető tényezők megismerése, mechanizmusok megértése. - A tanult elméleti ismeretek alkalmazása az egyéni különbségek megértésében, a pszichológiai fejlődés különböző stádiumaiban. - Az alapismeretek alkalmazása bizonyos helyzetek, viselkedések magyarázatában, a gerontopszichológia területén belül. - Tudományos források keresésének és minőségi szelekciójának gyakorlása.
7.2. A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> - A pszichológiai szaknyelv fejlesztése, a tanított alapfogalmaknak, elméleteknek, modellek és módszereknek a megfelelő használata - Az időskori fejlődés bio-pszicho-szociális aspektusainak megismertetése, az ezekhez tartozó pszichológiai jelenségek értelmezése és magyarázata. - A gerontopszichológia főbb paradigmáinak és modelljeinek megértése, elsajátítása és saját tapasztalatokkal, más alapismeretekkel való összevetése - Reprezentatív gerontopszichológiai kutatások megismerése, az egyéni, szociális és kulturális különbségek elemzése - Az időskorral kapcsolatos szociális sztereotípiák és ezek hatásának megismerése

8. Tartalmak

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az időskor bio-pszicho-szociális perspektívában: meghatározás különböző keretekben. Meghatározás és társadalmi státusz.	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
2. Fejlődés modellek: biológiai, pszichológiai, szocio-kulturális és életút perspektíva	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
3. A gerontopszichológia tárgya, kutatási módszertana és kutatási eszközei	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
4. Szociális sztereotípiák és ezek hatása	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
5. Testi változás és pszichológiai következmények	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
6. Kognitív funkciók változásai és következmények I (Információ feldolgozás, Figyelem, Memória)	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
7. Kognitív funkciók változása és következményei II (Beszéd, Problémamegoldás és IQ)	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
8. A Személyiség alakulása. Protektív és rizikófaktorok.	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
9. Egészség és prevenció pszichológiai aspektusai	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
10. Pszichológiai jólét és pszichológiai kezelése a zavaroknak	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
11. A sikeres idősödés hogyanja és miértje: pszichológiai faktorok és életstílus elemek (neuropszichológiai aspektusok is)	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
12. Nyugdíjba vonulás és következményei	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
13. Leépülés, betegség és halál: megküzdés bip-pszicho-szociális keretekben	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
14. Idősödő világpopuláció: gerontopszichológia szerepe, értéke és alkalmazási területei	bemutató, szintézis, kritikai értékelés, vita, összefoglalás	
Könyvészet:		
Whitbourne, S. K. & Whitbourne, S. B. (2011). <i>Adult development and aging: Biopsychosocial perspectives</i> (4th Ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.		
Man, G. M. (2017). <i>Psihologia varstei a treia si a patra</i> . Editura TEI, București		
Mollenkopf & Walker (2007). <i>Quality of Life in Old Age: Synthesis and Future Perspectives</i> , ISBN : 978-1-4020-5681-9		
Mund, M., Freuding, M. M., Möbius, K., Horn, N., & Neyer, F. J. (2019). The Stability and Change of Loneliness Across the Life Span: A Meta-Analysis of Longitudinal Studies. <i>Personality and Social Psychology Review</i> , 24(1), 24–52. doi:10.1177/1088868319850738		
Bazana, P. G., & Stelmack, R. M. (2004). Stability of Personality Across the Life Span: A Meta-Analysis. <i>On the Psychobiology of Personality</i> , 113–144. doi:10.1016/b978-008044209-9/50009-9		
Fontes, A. P., & Neri, A. L. (2015). <i>Resilience in aging: literature review</i> . <i>Ciência & Saúde Coletiva</i> , 20(5), 1475–1495. doi:10.1590/1413-81232015205.00502014		
Marchant, N. L., Lovland, L. R., Jones, R., Pichet Binette, A., Gonneaud, J., ... Arenaza-Urquijo, E. M. (2020). Repetitive negative thinking is associated with amyloid, tau, and cognitive decline. <i>Alzheimer's & Dementia</i> , 16(7), 1054–1064. doi:10.1002/alz.12116		
DiPietro, L. (2001). Physical Activity in Aging: Changes in Patterns and Their Relationship to Health and Function. <i>The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences</i> , 56(Supplement 2), 13–22. doi:10.1093/gerona/56.suppl_2.13		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az életkor fogalma és szociális sztereotípiák	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés,	

	következtetés	
2. Longitudinális kutatások/ Kvantitatív Metanalízis közvetettetések a sikeres öregedés kapcsán- minőségi kutatások ismérvei	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
3. Testi épség, funkcionális és egészség megőrzésének feltételei, prediktorai	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
4. Kognitív funkciók hanyatlásának megelőzése, prediktív tényezők (Információ feldolgozás, Figyelem, Memória)	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
5. Kognitív funkciók hanyatlásának megelőzése, prediktív tényezők (Beszéd, Problémamegoldás és IQ)	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
6. A személyiség stabilitása az életút megközelítésben	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
7. Egészségvédő és megküzdést elősegítő személyiségvonások időskorban	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
8. Magány és szociális kapcsolatok értéke pszichológiai vonatkozásban	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
9. A boldogság és kiegyensúlyozottság prediktív faktorai időskorban	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
10. Életstílus, fizikai mozgás és szakmai aktivitás szerepe a sikeres idősödés kontextusában	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
11. Nyugdíjbavonulás és ennek hatása	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
12. A mentális egészség prediktorai/ fentartása nyugdíjasoknál	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
13. Szociális kapcsolatok és család szerepe	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
14. A halál elfogadása, megküzdés és a gyász	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
15. A hosszú élet és kultúra. Esettanulmányok	Bemutató, problematizálás, vita, kritikai értékelés, következtetés	
16. Összefoglaló, reflektálás, vizsgátelek megbeszélése	Összefoglalás, szintetizálás, következtetés	

Könyvészet

- Whitbourne, S. K. & Whitbourne, S. B. (2011). *Adult development and aging: Biopsychosocial perspectives* (4th Ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Levitin, D. J., (2020). *Successful Aging: A Neuroscientist Explores the Power and Potential of Our Lives.*, Penguin Books Limited
- Zaraska M.,(2020). *Growing Young: How Friendship, Optimism, and Kindness Can Help You Live to 100.*, Appetite by Random House
- Mund, M., Freuding, M. M., Möbius, K., Horn, N., & Neyer, F. J. (2019). The Stability and Change of Loneliness Across the Life Span: A Meta-Analysis of Longitudinal Studies. *Personality and Social Psychology Review*, 24(1), 24–52. doi:10.1177/1088868319850738
- Bazana, P. G., & Stelmack, R. M. (2004). Stability of Personality Across the Life Span: A Meta-Analysis. *On the Psychobiology of Personality*, 113–144. doi:10.1016/b978-008044209-9/50009-9
- Fontes, A. P., & Neri, A. L. (2015). Resilience in aging: literature review. *Ciência & Saúde Coletiva*, 20(5), 1475–1495. doi:10.1590/1413-81232015205.00502014
- Marchant, N. L., Lovland, L. R., Jones, R., Pichet Binette, A., Gonneaud, J., ... Arenaza-Urquijo, E. M. (2020). Repetitive negative thinking is associated with amyloid, tau, and cognitive decline. *Alzheimer's & Dementia*, 16(7), 1054–1064. doi:10.1002/alz.12116
- DiPietro, L. (2001). Physical Activity in Aging: Changes in Patterns and Their Relationship to Health and Function. *The Journals of Gerontology Series A: Biological Sciences and Medical Sciences*, 56(Supplement 2), 13–22. doi:10.1093/gerona/56.suppl_2.13

8. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

COPSI- A Romániai Pszichológusok Társaságának Deontológiai Kódjának és előírásainak, törvényének megfelel (Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a **Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004**)

A felsőoktatási foglalkoztatások-szakmák nyilvántartásának megfelel (Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>))

Romániai szakmák besorolásának megfelel (Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>))

9. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
Előadás	<ul style="list-style-type: none">A területre vonatkozó szaknyelven megfelelően alkalmazni az elveket, elméleteket, modelleket és alapvető módszereket.A tantárgyra jellemző modellek szerkesztése a főbb elméleti és kísérleti megközelítések felhasználásávalAz információk minőségének értékelése és a fogalmak hierarchizálása, a terület,	Írásbeli/ Online írott vizsga a járványügyi rendelkezések szerint Amennyiben a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a szemináriumi jegye maximális.	50%

	terjedelem és meghatározás alapján, ugyanakkor a a kontextusnak elvárásainak megfelelően		
Szeminárium / Labor	<ul style="list-style-type: none"> Főleg kvantitatív metaanalízisekre és longitudinális kutatásokra alapozott elméleti dolgozat elkészítése a szemináriumi témák alapján. Egy interjú elkészítése egy idős személlyel (65+ év), amelyben a személyiség stabilitásának témakörét kell követni. 	Mindkettőt írásban is le kell adni elektronikus formában és a kettő átlagából származik a szemináriumi jegy.	50%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Ha a félévi vizsga részeit alkotó (végső jegy 60%-a). Amennyiben a hallgató nem kapja meg az átmenő jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a szemináriumi feltételeknek és előírásoknak eleget tett. Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárással büntetendő. A vizsgán való csalás vagy csalási kísérlet az egyetemről való kizárással sújtandó.

A félév végi sikeres vizsga előfeltétele a végső jegy kiszámításának, a szemináriumi és évközi tevékenységek beszámítása érdekében a hallgatónak mind az írásbeli vizsgán, mind pedig a szóbeli vizsgán min. 5-ös átmenő jegyet kell elérnie.

Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárást vonja maga után. A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében az igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből jelenlétből max. 3-szor lehet hiányozni). A hiányzások száma beleszámít a végső jegy kerekítésének

Tantárgyfelelős
Lect. Dr. Marschalkó Eszter Enikő

Tantárgytutor/
Lect. Dr. Marschalkó Eszter

dátum
20.09.2021

Távoktatási igazgató,
Conf. Dr. Kiss Szidónia

